

КАТЕДРАТА ПО КЛАСИЧЕСКА ФИЛОЛОГИЯ*

(1945-1950)

Георги Михайлов

В Софийския университет специализация по класическа филология съществува от 1921 г. В Катедрата работят следните научни сътрудници: завеждащият катедрата, член-кореспондент на БАН **Вл. Георгиев**, който преподава история на гръцкия език и история на латинския език; **Б. Геров**, доцент по латинска филология; **Г. Михайлов**, старши асистент по старогръцка филология; **Ал. Ничев**, асистент по латинска филология; **Ал. Милев**, преподавател по гръцки език; **Р. Гандева** и **М. Порталски**, преподаватели по латински език, и **Н. Трайков**, преподавател по новогръцки език.

През периода 1945–1950 г. научната дейност на членовете на Катедрата в общи линии се състоеше в следното: професор **Вл. Георгиев**, който дълги години работи върху проблемите на Егейския свят, публикува многобройни статии, посветени на този кръг въпроси. Особено значение имат две негови изследвания – „Дешифриране на микенските надписи“ и „Минойските двуезични надписи“ в Годишника на Софийския университет, т. 45 (1948–1949) и 46 (1949–1950), както и неговата статия „Историята на Егейския свят във II хилядолетие пр. н. е. в светлината на минойските надписи“ във Вестник древней истории, 1950, № 4. Благодарение на откритията на проф. Вл. Георгиев изследванията в тази област ще бъдат поставени на здрава основа. Понастоящем Вл. Георгиев продължава своята научноизследователска работа и доуточнява постигнатите резултати. Той готви изследвания за минойския език и за произхода на азбуката. През последните години той публикува също така редица други трудове: „Разрешението на минойския проблем“ (сборник “The Language”, London, 1950), „Към въпроса за тълкуването на четири минойски надписа“ (Lingua Romanensis, 1950, № 2), „Към етногенезиса на гръцкия народ“ (Списание на БАН, 71, 1950), „Произходът на етруските“ (Studi Etruschi, 1949–1950), „За произхода и езика на пеласгите, данайците и ахейците“ (Kleinasiatische Forschungen, 1950), „Към въпроса за изучаването на гръцката топонимия“ (Годишник на Софийския университет, 44, 1947–1948), „Надписът върху керемидата от с. Главиница и неговото значение за историята на народния латински език“ (Разкопки и проучвания, 4, 1949), „Правопис на географските имена“ (Географски преглед, 1950, № 4–5), „Библиография на

* [Статията на Георги Михайлов е публикувана на руски език във *Вестник древней истории*, 3/1952, под заглавие „Кафедра классической филологии“. Тук я даваме в превод на български.]

българската топонимия“ (Онома, 1950), „За някои въпроси на езикознанието“ (Годишник на Софийския университет, 46, 1949–1950). В последния от посочените трудове Вл. Георгиев критикува възгледите на Мар и изтъква значението на сравнително-историческия метод.

Доцент **Б. Геров** работи върху проблемите на етническия състав и езика на населението на Балканския полуостров в императорската епоха. Във връзка с това той е публикувал трудовете: „Латинско-гръцки лексикални взаимоотношения в надписите от балканските земи“ (Годишник на Софийския университет, 42, 1945–1946 и 43, 1946–1947), „Романизмът между Дунава и Балкана. Част 1. От Август до Хадриан“ (Годишник на Софийския университет, 45, 1948–1949), „Почетната длъжност и титла тракарх“ (Годишник на Пловдивския музей, 1, 1949), „Нови данни за живота и кариерата на император Деций“ (Годишник на Пловдивския музей, 2, 1949), „Северната граница на провинция Тракия“ (Известия на Българския археологически институт, 17, 1950), „Нови данни за ранната история на Ескус“ (Revue de philologie, 1950). Понастоящем доц. Б. Геров завършва втората част на своето изследване „Романизмът между Дунава и Балкана (от Хадриан до Константин)“ и събира материали за статия за поземлените отношения в Мизия и Тракия по римско време.

Г. Михайлов работи в областта на митологията, религията и гръцката епиграфика. През 1948 г. той изготви труда „Легендата за тракийския цар Терей“, който представлява част от изследване за най-древните митове, имащи отношение към траките. На тази тема той публикува статията „Към въпроса за Софоклевата драма Терей“ (Годишник на Пловдивския музей, 2, 1950). Освен това е публикувал следните трудове: „Надписи, намерени в Созопол през 1946 г.“ (Разкопки и проучвания, 2, 1948), „Epigraphica“ (Известия на Българския археологически институт, 17, 1950), „Класовата борба на Лесбос и Алкей“ (Годишник на Софийския университет, 46, 1949–1950). В новия том на Годишника на Софийския университет е публикувана още една негова статия за два епиграфски паметника, отнасящи се за религията в Тракия. В последно време Г. Михайлов събира материали за „Корпус на гръцките паметници в България“.

Ал. Ничев работи върху проблематиката на античната трагедия. Той е публикувал статията „Атическата трагедия в нормите на Аристотел“ (Годишник на Софийския университет, 45, 1948–1949) и превежда трагедиите на Софокъл. В негови преводи са отпечатани „Едип-цар“ и „Антигона“. Той е подготвил също така за печат изследването „Проблемите на атическата трагедия и връзката между Платон и Аристотел“ и труд за понятието „Катарзис“ у Аристотел.

Р. Гандева, Ал. Милев и Й. Братков през 1950 г. издадоха съвместно „Курс по латински език“ за филологическия и историко-философския факултети. Понастоящем те подготвят „Латинска граматика“ за висшите учебни заведения. **М. Порталски** публикува „Курс по латински език за юристи“.

Освен публикуването на изброените по-горе трудове, по инициатива на Катедрата и лично на проф. Вл. Георгиев беше създаден научно-изследователски колектив, който си постави задачата да проучи проблемите, свързани с гръцкия етногенезис и етническото състояние на Егейския свят през II хилядолетие пр. н. е.

В колектива участват осем сътрудници от университета и научни работници от други учреждения.

Сътрудниците на Института по класическа филология внимателно изучават трудовете на Й. В. Сталин. На специално заседание беше изслушан докладът на проф. Георгиев „Сталинското учение за езика“. Колективът на сътрудниците на Катедрата взе активно участие в двете Сталински сесии, организирани от университета и БАН; на тези сесии проф. Вл. Георгиев изнесе докладите „Учението на Й. В. Сталин за езика и проблемите на българското езикознание“ и „Значението на новите трудове на Й. В. Сталин за развитието на българското езикознание“.

Някои членове на Катедрата по класическа филология участваха в мероприятия на Българския археологически институт, Музей и Историческия институт при БАН. Така проф. Вл. Георгиев е изнесъл три доклада в Българския археологически институт, доц. Б. Геров взема участие в изучаването на част от Дунавския лимес, Г. Михайлов беше един от ръководителите на разкопките на древната Аполония на Черно море. В издадените през 1949 г. от БАН „Извори за старата история и география на Тракия и Македония“ активно участие взеха членове на Катедрата, които подбраха, преведоха и редактираха част от материалите в книгата. На заседанията на Катедрата често се обсъждат въпроси на текущата работа, свързани с учебно-преподавателския процес, разглеждат се научни проблеми и се дава оценка на отпечатаните трудове на членовете на Катедрата. Трябва да се отбележи, че през 1950 г. проф. Вл. Георгиев беше удостоен за научна и обществена дейност с Димитровска награда I степен.